

OČUVANJE KULTURNE BAŠTINE KROZ INTERAKTIVNO UČENJE I TERENSKU NASTAVU

IZ KNJIŽNICA
narodnih i
školskih

Biljana Krnjajić

Osnovna škola Siniše Glavaševića Vukovar

biljana.krnjajic@gmail.com

Dana 13. studenog 2018. godine učenici razredne nastave u pratnji svojih učiteljica Ružice Sabo i Danijele Drača Jonjić, pomoćnice u nastavi Milice Planinac te knjižničarke Biljane Krnjajić, sudjelovali su u terenskoj nastavi koja se odvijala u selu Šitaru. Ova terenska nastava imala je poseban cilj da učenicima približi i osvijesti važnost očuvanja vlastite kulturne baštine. Kroz neposredno iskustvo učenici su dobili priliku spoznati vrijednosti koje nosi tradicija, razviti ljubav i poštovanje prema kulturnim naslijeđima svog kraja te shvatiti koliko je važno njegovati prošlost. Na taj način, usvajajući osjećaj odgovornosti za očuvanje tradicije, oni razvijaju dublje poštovanje prema svojim precima i shvaćaju da očuvanje prošlosti predstavlja i ulaganje u budućnost.

Terenska nastava organizirana je kao niz aktivnosti u obliku radionica, koje su osmišljene na način da budu pristupačne i zabavne učenicima, koristeći igru kao sredstvo učenja. Kroz igru, djeca su bila potaknuta da se aktivno uključe i na praktičan način dožive kulturnu baštinu. Rad u grupama i radionice omogućili su učenicima da na kreativan i interaktivan način savladaju različite tradicijske elemente. Učenici su bili podijeljeni u osam radionica, a svaka radionica bavila se određenim aspektom kulturne baštine.

Radionice su obuhvatile raznovrsne teme koje su uključivale elemente tradicijskog odijevanja, poput dukata, marama, pregača, tkanica i šešira, ali i aspekte nematerijalne kulturne baštine poput glazbe i pjesništva. U jednoj od radionica, učenici su učili o tradicijskim pjesmama i bećarcima, a u drugoj su se upoznavali s tamburicom, tradicijskim glazbenim instrumentom. Pod vodstvom mentora, djeca su naučila reproducirati 2 do 3 tona na tamburici, čime su dobili uvid u osnove tradicijske glazbe. Radionica je uključivala i druge aktivnosti koje su bile povezane s jezičnim izrazima specifičnim za to područje, te su učenici radili na izradi svojih malih rječnika lokalnih pojmova i izraza.

Osim učenja o tradicijskim predmetima i glazbi, učenici su također sudjelovali u radionici u kojoj su se upoznali s procesima izrade tkanica i drugih rukotvorina. Ova radionica omogućila im je da iz prve ruke vide kako su se nekada izrađivali odjevni predmeti i dodaci te im je pružila priliku da aktivno sudjeluju u izradi jednostavnijih tkanih predmeta.

Cilj ovih radionica bio je da se kod učenika probudi svijest o važnosti očuvanja kulturne baštine, ali i da se razvije osjećaj odgovornosti za njezino prenošenje budućim generacijama. Kroz neposredno sudjelovanje u različitim aktivnostima, učenici su ne samo učili o prošlosti, nego su i kroz igru stjecali praktična znanja koja će im pomoći da cijene vrijednosti tradicije.

Ovaj oblik terenske nastave pokazao se izuzetno učinkovitim jer je omogućio učenicima da na dinamičan i zabavan način dožive kulturnu baštinu svog kraja, istovremeno ih motivirajući da budu aktivni sudionici u njenom očuvanju. Iskustva stečena u Šitaru ostat će trajna sjećanja za ove učenike, a vrijednosti koje su usvojili kroz ovu terensku nastavu bit će temelj za daljnje razumijevanje i poštovanje vlastite kulturne baštine.

Očuvanje kulturne baštine od presudne je važnosti za očuvanje identiteta i vrijednosti zajednice. Kroz aktivnosti poput terenske nastave, učenici ne samo da stječu znanja o tradiciji i prošlosti, već razvijaju i svijest o značaju njezina očuvanja za buduće generacije. Terenska nastava u selu Šitaru pružila je učenicima priliku da na praktičan i interaktivan način dožive svoju kulturnu baštinu, čime su razvili dublje razumijevanje i poštovanje prema vlastitom naslijeđu. Kroz edukaciju i aktivno sudjelovanje u ovakvim projektima, mladi postaju ključni čuvari tradicije, osiguravajući da kulturna baština i dalje živi i razvija se u budućnosti.

Literatura

1. Antolović, J. Očuvajmo kulturnu baštinu. Zagreb: Ministarstvo kulture RH, 2006.
2. Brnelić, A. Hrvatski narodni običaji. Diplomski rad. Pula: Fakultet za interdisciplinarne, talijanske i kulturološke studije, 2020.
3. Hrvatska kulturna baština. Zagreb: Mozaik, 2023.
4. Gazić, I. Hrvatski narodni običaji istočne Slavonije. Diplomski rad. Osijek: Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, 2015.
5. Hrvatski običaji i druge tradicije. Zagreb: Mozaik knjiga, 2016.
6. Lechner, Z. Tradicijska kultura Slavonije, Baranje i Srijema. Zagreb: Hrvatsko društvo folklorista, 2000.